

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 11CoPr/6/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5115210054
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 12. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Roman Tichý
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2016:5115210054.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Romana Tichého a členov senátu JUDr. Evy Malíkovej a JUDr. Jany Kotrčovej v právnej veci žalobcu: CBA Slovakia, a. s., so sídlom v Lučenci, Dukelských hrdinov č. 2, IČO: 36 620 319, právne zastúpený JUDr. Alexandrom Filom, advokátom, so sídlom advokátskej kancelárie v S., P. N. č. XX/A, proti žalovanej: J. K., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom Y., ul. T. č. XXX, prechodne bytom M., ul. M. č. X, právne zastúpená spoločnosťou V4 JURISTIC group, s.r.o., so sídlom Furdekova 16, Bratislava - mestská časť Petržalka, IČO: 50 192 205, pracovisko Kysucká cesta 8405/16C, Žilina, v konaní o nahradenie schodku, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Žilina č. k. 14Cpr/2/2015-68 zo dňa 22.03.2016, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku, ktorým návrh vo zvyšku zamietol a vo výroku o trovách konania **p o t v r d z u j e .**

Vo zvyšku sa rozsudku súdu prvej inštancie **n e d o t ý k a .**

Žalovanej **p r i z n á v a** nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom Okresný súd Žilina zaviazal žalovanú zaplatiť žalobcovi 331,78 eur spolu s 5,25 % ročným úrokom z omeškania od 20.12.2013 do zaplatenia s tým, že súd povolil žalovanej plniť v splátkach vo výške 50,- eur splatných vždy do 20-teho dňa v mesiaci počnúc právoplatnosťou rozsudku, pričom omeškanie s plnením jednej splátky má za následok zročnosť celého plnenia. Vo zvyšku návrh zamietol a žalobcovi nepriznal náhradu trov konania.

2. Nárok žalobcu posudzoval súd prvej inštancie podľa ustanovení § 182 ods. 1, 2, 3, § 184 ods. 2, § 189 ods. 1, 2, 3 Zákonníka práce.

3. Pri posudzovaní uvedeného prípadu súd prvej inštancie mal za preukázané platné uzavretie pracovného pomeru, ako aj dohody o hmotnej zodpovednosti spolu s doložkou spoločnej hmotnej zodpovednosti. Nezistil neplatnosť týchto právnych úkonov a neplatnosť či neúčinnosť nebola namietaná ani zo strany žalovanej. Súd prvej inštancie mal zo záznamu o vykonaní inventarizácie tovarových zásob, ako aj obsahu spisu s účtovnými výstupmi tovaru a cením za inventúrne obdobie od 02.05.2012 do 16.05.2013 preukázanú existenciu účtovného schodku vo výške 11.219,57 eur, ktorý bol zistený inventúrou tovarových zásob v hodnote 71.122,66 eur ku dňu 02.05.2012 a zostatkom ku dňu 16.05.2013 vo výške 65.705,37 eur a zisteným fyzickým stavom zásob vo výške 54.485,80 eur, pričom schodok bol upravený prepočítaním na nákupné ceny vo výške 8.102,90 eur pri odpočítaní normy strát z dosiahnutej tržby 1.107,05 eur, odpočítaní normy strát z nákupu ovocia a zeleniny 226,27 eur, odpočítaní normy strát z nákupu mäsa a mäsových výrobkov 432,77 eur s rozdielom

po odpočítaní normy strát v nákupných cenách 6.336,80 eur. Strata bola určená postupom podľa § 189 Zákonníka práce. Bol určený podiel na schodku s podielom pripadajúcim na vedúcu predajne k náhrade 2.118,02 eur, zástupkyňu vedúcej 1.803,59 eur, ďalej predavačky H. T. 399,93 eur, J. S. 400,78 eur, Z. T. 406,42 eur, T. R. 393,80 eur, J. S. 399,52 eur. Žalovanej bol stanovený podiel na schodku 8,49 % vo výške 414,73 eur. Súd prvej inštancie nezistil ani nesprávnosť vyúčtovania inventúry, ani rozpočítania náhrady škody - podielu na schodku. Táto skutočnosť nebola ani namietaná zo strany žalovanej. Súd prvej inštancie nezistil, že by žalovaná počas platnosti dohody o hmotnej zodpovednosti odstúpila od dohody o hmotnej zodpovednosti podľa § 183 Zákonníka práce ani nezistil skutočnosť, že by ako zamestnanec písomne upozornila žalobcu ako zamestnávateľa na nedostatky v pracovných podmienkach, ktoré by jej bránili riadnemu hospodáreniu so zverenými hodnotami. Rovnako súd nezistil ani skutočnosť, že bol zamestnávateľ požiadaný žalovanou o vykonanie inventarizácie pri jej zaradení na nové pracovisko ani pri ukončení pracovného pomeru. Jej tvrdenia nemali oporu vo vykonanom dokazovaní a vo vzťahu k zástupcom zamestnávateľa podľa § 9 Zákonníka práce nebolo ani len tvrdené vykonanie takejto dohody. Preto žalovaná, hoci pracovala na predajni Slovanská - HS 7219 len 300 h., zodpovedá za schodok počas celého inventarizačného obdobia. Súd prvej inštancie sa po zistení, že inventarizácia bola vykonaná správne a po určení podielu zamestnancov na schodku podľa § 189 ods. 2 Zákonníka práce, zaoberal liberalizačnými dôvodmi podľa § 182 ods. 3 Zákonníka práce. Podľa citovaného ustanovenia sa zamestnanec zbaví zodpovednosti celkom alebo sčasti, ak preukáže, že schodok vznikol celkom alebo sčasti bez jeho zavinenia. V prípade liberalizácie zaťažuje dôkazné bremeno zamestnanca, teda žalovanú. Táto namietala, že schodok vznikol v časti bez jej zavinenia z dôvodov absencie kamerového systému alebo iného zariadenia na predchádzanie a zabránenie krádeží na predajni a nedostatočným personálnym obsadením predajne. Základnou povinnosťou zamestnávateľa je aj zabezpečiť pre zamestnancov také pracovné podmienky, aby mohli riadne plniť svoje pracovné úlohy bez ohrozenia života, zdravia a majetku. Ak zistí nedostatky, je povinný urobiť opatrenia na ich odstránenie. Povinnosťou zamestnávateľa je aj predchádzať vzniku škody. Zodpovednosť zamestnancov za škodu a ich povinnosť nemôže nahrádzať povinnosť zamestnávateľa predchádzať škodám ani prenášať túto povinnosť na zamestnancov. Súd prvej inštancie v tejto súvislosti nezistil, že by zamestnávateľ vykonal všetky možné opatrenia, ktoré mohol vykonať na zabránenie vzniku škody odcudzením, resp. krádežami tovaru, najmä inštaláciou zariadení monitorujúcich objekt predajne a pochyb osôb po predajni, ako aj príchod a odchod zákazníkov do predajne, monitorovaním tovaru, prípadne zabezpečením stráženia predajne bezpečnostnou službou. V tomto smere dal súd prvej inštancie čiastočne za pravdu žalovanej, nakoľko zamestnanci sa musia prioritne zamerať na vykonávanie hlavných povinností spojených s predajom tovaru a poskytovaním služieb a nemožno od nich vyžadovať úplné monitorovanie predajne popri inom plnení pracovných úloh. Súd prvej inštancie nezistil, že by zo strany zamestnávateľa bolo podané trestné oznámenie pre krádež či iný trestný čin voči zamestnancom, hoci sa jednalo o značnú škodu. Táto bola len uplatnená v rámci zodpovednosti podľa Zákonníka práce. Ak však došlo ku schodku v takomto rozsahu, je veľký predpoklad, že predajňa bola vystavená aj viacerým krádežiam. Zároveň je podľa súdu prvej inštancie logické, že pri počte troch zamestnancov na predajni, kde jeden vykonáva účtovanie, jeden obsluhuje pri chladiacom pulte a jeden vykonáva povinnosti na predajni, je možno pomerne ľahko vytvoriť stav, kde bude časť tovaru bez kontroly a pri absencii záznamu (nepochybne aj s odstrašujúcim účinkom) a ochrane tovaru (hlásičom) jestvujú pomerne vhodné podmienky pre jeho odcudzenie. Teda časť škody spôsobená úbytkom tovaru (schodkom) mohla byť spôsobená aj drobnými krádežami tovaru, nakoľko súd prvej inštancie nezistil, že by na predajni boli nainštalované zariadenia schopné zachytiť prenesenie tovaru bez jeho zaplatenia a označenia na predajni (napr. RIP čipy). Krádeže v tomto prípade podľa súdu prvej inštancie nemožno vylúčiť. Nakoľko však samotný zamestnávateľ riziko krádeží čiastočne zohľadnil v normovaní strát tovaru, ktoré boli odčítané od výsledkov inventarizácie spolu s inými nevyhnutnými a bežnými stratami (napr. prirodzený úbytok hmotnosti), ako aj skutočnosť, že nebolo preukázané, že absencia monitorovacích systémov by zabránila samotnému vzniku schodku, resp. že schodok bol len následkom krádeží, súd úvahou stanovil podiel zamestnávateľa na rozsah priznaných noriem vo výške 20 %. Súd prvej inštancie preto zaviazal žalovanú na náhradu škody vo výške 331,78 eur. S poukazom na omeškanie žalovanej s úhradou peňažného záväzku súd priznal žalobcovi aj nárok na úrok z omeškania vo výške podľa ustanovenia § 517 a § 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z. od doby, keď bola zamestnávateľovi vrátená zásielka, ktorou ju vyzval na náhradu škody zo zverených hodnôt s fikciou doručenia podľa § 38 ods. 4 ZP k 26.09.2013 s prihliadnutím na lehotu na plnenie podľa ustanovenia § 33 ods. 3 ZP od 20.12.2013. Výška úrokov omeškania zároveň bola stanovená vo výške 5,25 % k tomuto dňu omeškania. Súd prvej inštancie podľa ustanovenia § 160 O. s. p. povolil žalovanej plniť v splátkach vo výške 50,- eur splatných vždy do 20-teho dňa v mesiaci počnúc právoplatnosťou rozsudku,

príčom omeškanie s plnením jednej splátky má za následok zročnosť celého plnenia tak, aby náhrada škody a plnenie nespôsobili ohrozenie zabezpečenia základných potrieb účastníka konania, pričom súd prihliadal čiastočne aj na návrh splátok v ponúkanej dohode zo strany zamestnávateľa. O náhrade trov konania súd prvej inštancie s poukazom na osobitné pomery na strane žalovanej, jej sociálnu situáciu, kedy náhrada škody dosahuje polovicu príjmov, ktoré dosiahla prácou na prevádzke, ako aj skutočnosť, že podstatná časť trov konania bola už v konaní priznaná voči pôvodnej žalovanej v 1/ rade, rozhodol tak, že podľa ustanovenia § 150 ods. 1 O. s. p. žiadnemu z účastníkov nárok na náhradu trov konania nepriznal.

4. Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca, ktorý uviedol, že nesúhlasí s čiastočným zamietnutím žaloby a ani s jeho odôvodnením, a to najmä s tými skutkovými a právnymi závermi, ktoré podľa názoru súdu boli dôvodom na čiastočné zbavenie sa zodpovednosti žalovanej za predmetný schodok. Poukázal na to, že zodpovednosti sa môže zbaviť zodpovedný zamestnanec celkom, alebo sčasti, iba ak preukáže, že schodok vznikol celkom alebo sčasti bez jeho zavinenia, alebo ak sa zistí, že schodok alebo jeho časť zavinil niektorý zo spoločne hmotne zodpovedných zamestnancov a takýto schodok uhradí zamestnanec podľa miery zavinenia a len zvyšnú časť tohto schodku potom uhradia ostatní hmotne zodpovední zamestnanci medzi sebou v podieloch, ktorý určuje zákon. Dôkazné bremeno, či k takémuto zbaveniu sa zodpovednosti skutočne došlo, z akých dôvodov a v akom rozsahu, nesú jednotliví žalovaní, spoločne hmotne zodpovední zamestnanci. Zamestnanci teda musia dokázať nielen to, že celý schodok, alebo jeho časť vznikol zavinením inej osoby, ale musia dokázať aj to, či medzi takýmto zavineným konaním inej osoby a vzniknutým schodkom je daná aj príčinná súvislosť. Nestačí teda iba preukázanie toho, že škodu sám nespôsobil, ale aj preukázanie skutočnosti, že škodu celkom alebo sčasti spôsobil niekto iný. Preto je v danom prípade nevyhnutné používať princíp liberácie. Preto, ak sa žalovaná bráni zodpovednosti za schodok, nestačí, aby preukázala, že zamestnávateľ nevytvoril pre zamestnancov v predajni vhodné pracovné podmienky, ale je nevyhnutné, aby preukázala, že schodok vznikol iba protiprávnym konaním tretích osôb, alebo takéto krádeže tovaru zapríčiniť zamestnávateľ ako žalobca sám nevytvorením vhodných pracovných podmienok pre zamestnancov v predajni. V danom prípade podľa odvolateľa nie je daná príčinná súvislosť medzi schodkom a údajným opomenutím zabezpečiť vhodné podmienky na predajni. Nestačí iba tvrdenie o možnej príčine vzniku schodku, ktoré sú iba jej domnienkou, pričom nebolo preukázané, že sa tak skutočne aj stalo. Z uvedených dôvodov má za to, že rozsudok je v rozpore so zákonom. Preto navrhol rozsudok v napadnutej časti zrušiť, resp. zmeniť a žalobe vyhovieť v plnom rozsahu.

5. K podanému odvolaniu sa vyjadrila žalovaná, ktorá uviedla, že nesúhlasí s tvrdením žalobcu o tom, že žalovaná nepreukázala skutočnosti, ktoré by ju v uvedenom rozsahu zbavili zodpovednosti za zistený schodok, nakoľko súd prvej inštancie sa s týmito skutočnosťami vypořiadal a správne rozhodol, že nie je povinná uhradiť celý uplatnený nárok. Uviedla, že zamestnávateľ aj napriek výzvam opomenul svoju zákonnú povinnosť vykonať inventarizáciu pri jej preložení na pracovné miesto a pri ukončení pracovného pomeru. Schodok, ktorý mohol byť spôsobený krádežou, by bol preukázaný, keby zamestnávateľ neopomenul svoju zákonnú povinnosť na zabezpečenie opatrení potrebných na ochranu majetku. Predajňa nebola vybavená ani elektronickými čipmi. Monitorovať priestor predajne nebolo možné ani pri vynaložení maximálneho úsilia zo strany zamestnancov.

6. Krajský súd, ako súd odvolací, preskúmal napadnutý rozsudok na základe podaného odvolania v rozsahu danom ustanovením § 379 C. s. p. a bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 C. s. p.) napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku, ktorým vo zvyšku návrh zamietol a vo výroku o trovách konania postupom podľa ustanovenia § 387 ods. 1, 2 C. s. p. potvrdil. Výroku rozsudku, ktorý nebol napadnutý odvolaním, sa nedotkol.

7. Krajský súd podrobne preskúmal všetky rozhodujúce otázky, ktoré boli vo veci vznesené a v plnom rozsahu sa stotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu prvej inštancie. Súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutočnosti rozhodné pre posúdenie danej veci, vecne správne rozhodol a svoje rozhodnutie odôvodnil v súlade s ustanovením § 220 ods. 2 C. s. p.. Odôvodnenie rozhodnutia okresného súdu je vecne správne, pričom v jednotlivostiach naň poukazuje aj krajský súd. Z uvedených dôvodov sa krajský súd v odvolacom konaní obmedzil iba na konštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia (§ 387 ods. 2 C. s. p.).

8. Pre úplnosť odvolací súd k odvolacím dôvodom uvádza, že dôkazy hodnotí súd prvej inštancie podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo (§ 191 ods. 1 C. s. p.). Hodnotením dôkazov je činnosť súdu, pri ktorej vykonané procesné dôkazy hodnotí z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie. Súd pri hodnotení dôkazov v zásade nie je obmedzovaný právnymi predpismi v tom, ako a s akým výsledkom má z hľadiska pravdivosti ten-ktorý dôkaz hodnotiť. Uplatňuje sa tu zásada voľného hodnotenia dôkazov.

9. Odvolací súd poukazuje na to, že okresný súd dôsledne uviedol rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísal výsledky vykonaného dokazovania, riadne citoval právne predpisy, ktoré na prejednávaný prípad aplikoval a z nich vyvodil svoje právne závery, ktoré riadne vysvetlil, pričom dostatočne a presvedčivo objasnil, z akých úvah vychádzal. Jeho rozhodnutie tak nemožno považovať za také, ktoré by bolo v rozpore s čl. 46 ods. 1 Ústavy SR. Pri výklade aplikácie právnych predpisov sa prvostupňový súd neodchýlil od znenia príslušných ustanovení, nepoprel ich účel ani podstatu, a preto rozhodnutie odvolací súd považoval za ústavne konformné. Nakoľko odvolacie dôvody odvolateľa boli neopodstatnené a neboli zistené ani nedostatky v postupe súdu prvej inštancie, na ktoré odvolací súd prihliada z úradnej povinnosti (pokiaľ majú vplyv na vecnú správnosť v rozhodnutí vo veci samej), tento potvrdil napadnutý rozsudok ako vecne správny.

10. Zároveň odvolací súd potvrdil aj výrok súdu prvej inštancie o trovách konania, keďže tento vykazoval vecnú správnosť a nebol napadnutý konkrétnymi odvolacími námietkami.

11. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol v zmysle ustanovenia § 396 ods. 1 v spojení s ustanovením § 255 ods. 1 C. s. p. tak, že nárok na náhradu trov odvolacieho konania priznáva žalovanej v plnom rozsahu, keďže bola v odvolacom konaní proti žalobcovi úspešná.

12. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Žiline pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 C. s. p.)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C. s. p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1 a 2 C. s. p.)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 C. s. p.)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 C. s. p.)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 1 a 2 C. s. p.)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 C. s. p. (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 C. s. p.)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 C. s. p.)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 C. s. p.)